

Sygn. akt VIII *Pa 229/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka (spr.)
Sędziowie:	SSO Jolanta Łanowy-Klimek SSO Małgorzata Andrzejewska
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa D. K. (K.)

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 23 sierpnia 2018 r. **sygn. akt** VI P 313/16

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 450 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSO Teresa Kalinka (spr.) (-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 229/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach zasądził od pozwanej Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B. na rzecz powoda D. K. kwotę 6500 złotych tytułem zadośćuczynienia w związku z chorobą zawodową – pylicą płuc - z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2016 roku. Oddalił powództwo ponad tę kwotę, zniósł wzajemnie koszty zastępstwa procesowego i orzekł o kosztach procesu.

Wyrok zapadł po ustaleniu następującego stanu faktycznego:

Powód dochodził kwoty 12 600 złotych tytułem zadośćuczynienia.

Był zatrudniony w (...) Spółce Akcyjnej w K. (początkowo w KWK (...) w Z., a następnie KWK (...) Ruch M. w Z. oraz w KWK (...) Ruch S. w G.) w okresie od dnia 16 września 1983 roku do dnia 27 lipca 2011 roku na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 1986 roku do 2011 roku pod ziemią na stanowiskach - od stanowiska górnika do sztygara zmianowego.

W dniu 11 sierpnia 2014 roku u powoda stwierdzono chorobę zawodową pylicę płuc – pylicę górników kopalń węgla. W obrazie rtg płuc stwierdzono u powoda obecność zagęszczeń ogniskowych odpowiadających efektom oddziaływania pyłów zwłókniających pod postacią pylicy drobnoguzkowej ograniczonej. Nie wykazano upośledzenia sprawności wentylacyjnej płuc.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał odwołującemu prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 7 300 zł z tytułu 10% stałego uszczerbku na zdrowiu w związku z chorobą zawodową.

Powód (ur. (...)) przed stwierdzeniem u niego choroby zawodowej prowadził aktywny tryb życia jeździł na nartach, grał w squash, chodził na basen, jeździł na rowerze. Pomagał żonie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, samodzielnie wykonywał remonty w mieszkaniu, wykonywał prace wokół obejścia. Od 2008 roku powód zaczął odczuwać duszności i ulegał coraz większemu osłabieniu. Jego aktywność fizyczna uległa ograniczeniu.

Powód raz w roku korzystał z badań w Poradni Chorób Zawodowych. Wynik badania rtg klatki piersiowej z dnia 21 lipca 2016 roku wykazał w sąsiedztwie wnęki płuca lewego guzek o średnicy 9mm. Nadto stwierdzono zacieńczenia siateczkowo-smużkowate w środkowych i dolnych polach płuc z towarzyszącymi pojedynczymi zmianami drobnoguzkowymi. Stwierdzono podejrzenie sarkoidozy oraz choroby wieńcowej.

Biegli z zakresu chorób płuc wskazali, że rozpoznana u powoda choroba zawodowa ma postać pylicy płuc drobnoguzkowej ograniczonej. Pylica płuc o takim obrazie radiologicznym nie generuje żadnych patologicznych objawów pulmonologicznych i jest bezobjawowa. Powód nie musi on zatem stosować żadnych środków farmakologicznych wspomagających oddychanie. Pylica płuc nie ogranicza u powoda wydolności wysiłkowej, nie powoduje ograniczenia w uprawianiu sportów i prowadzeniu aktywnego trybu życia. Nadto choroba zawodowa nie ma negatywnego wpływu na rokowania zdrowotne co do długości życia i jego jakości w porównaniu do innych osób w tym samym wieku niechorujących na pylicę płuc. Powód nie ponosi żadnych kosztów związanych z leczeniem rozpoznanej choroby zawodowej i jest zdolny do pracy bez ograniczeń na ogólnym rynku pracy. Nie może jedynie wykonywać pracy w warunkach narażenia układu oddechowego na ponadnormatywne stężenia pyłów zwłókniających środowisko pracy. Biegli ocenili wysokość uszczerbku na zdrowia powoda w wysokości 20%.

Powód wymaga stałej kontroli pulmonologicznej i turnusów rehabilitacyjnych ze względu na chorobę zawodową oraz sarkoidozę.

Zdaniem Sądu Rejonowego powództwo częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą prawną roszczenia powoda o zadośćuczynienie jest art. 444 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.

Pozwana jako przedsiębiorstwo górnicze, kopalnia węgla kamiennego jest zakładem „wprawianym w ruch za pomocą sił przyrody” i ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych przepisem art. 435 § 1 k.c. tj. na zasadzie ryzyka.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że pylica płuc rozpoznana u powoda występuje jedynie pod postacią zmian w rtg (pylica płuc drobnoguzkowa ograniczona), nie powodując zaburzeń czynności układu

oddechowego ani jakichkolwiek ograniczeń sprawności organizmu. Pylica płuc u powoda jest bezobjawowa, lecz powstałe zmiany pylicze w płucach już nigdy nie ustąpią i mogą jedynie ulec pogorszeniu.

Podawane przez powoda w ramach przesłuchania przed Sądem dolegliwości z całą pewnością nie są następstwem choroby zawodowej, a ich etiologia nie ma związku z pracą zawodową u pozwanej.

Sąd I instancji podniósł, że podstawy dochodzonego roszczenia o zadośćuczynienie należy również upatrywać w krzywdzie moralnej i cierpieniu psychicznym powoda, który będzie musiał żyć ze świadomością istnienia przewlekłej choroby zawodowej w jego organizmie, która nigdy nie ustąpi.

Podstawą żądania z art. 445 k.c. jest doznana krzywda niemajątkowa w postaci ujemnych przeżyć związanych z cierpieniami psychicznymi i fizycznymi pokrzywdzonego, wynikająca z doznanego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Cierpienie winno mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne. Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalności skutków uszkodzenia ciała, wieku poszkodowanego oraz wpływu choroby na życie osobiste i zawodowe charakteru. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 lutego 2008 roku wskazał, że w odniesieniu do zadośćuczynienia pieniężnego z art. 445 § 1 k.c. funkcja kompensacyjna musi być rozumiana szeroko, albowiem obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i sferę psychiczną poszkodowanego. Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne

Sąd dostrzegł, że choroba zawodowa wprawdzie nie powoduje u powoda cierpień fizycznych, to niewątpliwie jednak na krzywdę powoda ma wpływ czynnik o charakterze psychicznym. Mianowicie, powód musi żyć z poczuciem dodatkowej choroby, która ma charakter nieodwracalny. Co więcej, powód musi żyć z poczuciem stałego doznanego uszczerbku na zdrowiu, z poczuciem niepewności rokowań na przyszłość. Uwzględniając wysokość otrzymanego z organu rentowego jednorazowego odszkodowania Sąd I instancji przyjął, że zasądzona wyrokiem kwota stanowi adekwatną wysokość zadośćuczynienia. Jednocześnie Sąd podkreślił, że rozpoznawał wysokość zadośćuczynienia przy uwzględnieniu, że powód doznał 10% uszczerbku na zdrowiu wskutek stwierdzonej choroby zawodowej.

Podniósł, że właściwego spełnienia swej funkcji kompensacyjnej zadośćuczynienie nie może być symboliczne i przedstawiać musi ekonomicznie odczuwalną wartość, natomiast funkcja kompensacyjna musi być rozumiana szeroko, bowiem obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i sferę psychiczną poszkodowanego. Z ustalonego orzecnictwa sądowego wynika, że wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia. W ocenie Sądu I instancji kwota 6 500 zł kompensuje powodowi doznaną krzywdę w stopniu, w jakim krzywda ta nie została w całości pokryta świadczeniem z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W pozostałym zakresie Sąd uznał roszczenie za nieuzasadnione. O odsetkach Sąd orzekł z mocy art. 481 k.c. w związku z art. 300 k.p

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. a o kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 13 (i a contrario art. 96 ust.1 pkt 4) ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2018 roku, poz. 300 ze zm.).

Pozwana Spółka (...) SA w B. zaskarżyła wyrok w całości zarzucając naruszenie przepisów postępowania, w a to art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonanie dowolnej, zamiast swobodnej oceny dowodów, a w szczególności polegającej na przyjęciu, że krzywda jakiej powód doznał w związku z chorobą zawodową nie została w pełni zrekompensowana.

Zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego a to art. 445 § 1 k.c. poprzez uznanie, że krzywda, jakiej powód doznał w związku z chorobą zawodową nie została w pełni zrekompensowana.

Pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej obowiązku zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego

Pozwana kwestionowała prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu wskazując, że z opinii biegłych wynika iż choroba zawodowa nie powoduje u powoda żadnych cierpień fizycznych i nie generuje żadnych patologicznych objawów. W ocenie pozwanej brak jakichkolwiek negatywnych konsekwencji występowania choroby zawodowej nie może powodować u powoda negatywnych przeżyć psychicznych uzasadniających zasądzenie zadośćuczynienia. W związku że powództwo winno być ulec oddaleniu.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu o odwoławczym. Wskazał, że wyrok Sądu pierwszej instancji jest słuszny zarówno co do zasady przyznającej powodowi prawo do uzupełniającego zadośćuczynienia w związku z chorobą zawodową pylicą płuc, jak i co do wysokości należnego zadośćuczynienia. Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej i zgodnej z zasadami prawa procesowego oceny dowodów zgromadzonych w sprawie.

Sąd drugiej instancji zważył co następuje:

Biorąc pod uwagę wysokość zasądzonych zadośćuczynienia i ustalone orzecznictwo sądowe wskazujące na to, że zadośćuczynienie nie może być symboliczne, a wysokość zasądzonych zadośćuczynienia może ulec zmianie tylko wówczas, gdy jest ono rażąco wygórowane, w niniejszej sprawie na skutek apelacji pozwanej możliwe były tylko dwa rozstrzygnięcia – zmiana wyroku poprzez oddalenie powództwa albo oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności pozwanej, a kwota 6500 złotych nie jest rażąco wygórowana.

Bezsporne w sprawie jest, że u powoda stwierdzono chorobę zawodową pylicą płuc. Należy zgodzić się z biegłymi, że uszczerbek na zdrowiu wynosi 20 %. Nie budzi wątpliwości, że rozpoznana choroba nie powoduje żadnych dolegliwości fizycznych.

W przypadku powoda mamy jednak do czynienia z taką sytuacją że świadomość choroby spowodowała zauważalną zmianę jego zachowania i trybu życia. Powód z osoby sprawnej, aktywnej fizycznie, po rozpoznaniu choroby znacznie ograniczył swoją aktywność życiową. Unika wysiłku fizycznego, skarży się na męczliwość, nie uprawia sportu, nie jest w stanie wykonywać prac w domu w takim zakresie, jak w czasie, kiedy nie miał rozpoznanej choroby układu oddechowego. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że powód naruszenie sprawności organizmu wiąże z chorobą układu oddechowego.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska pozwanej zawartego w apelacji, że brak jakichkolwiek negatywnych konsekwencji występowania choroby zawodowej nie może powodować negatywnych przeżyć psychicznych. Sama świadomość choroby może powodować niepokój, który może być przyczyną innych problemów, m.in. w domu i kontaktach międzyludzkich. Nierzadkie są przypadki, że sama świadomość choroby powoduje cierpienia psychiczne w rozumieniu art. 445 k.c..

Podstawą żądania z art. 445 k.c. jest doznana krzywda niemajątkowa w postaci ujemnych przeżyć związanych z cierpieniami psychicznymi i fizycznymi pokrzywdzonego, wynikająca z doznanego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.

Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności dokonanej przez Sąd w toku postępowania, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalności skutków uszkodzenia ciała, wieku poszkodowanego oraz wpływu choroby na życie osobiste i zawodowe charakteru. Zdaniem Sądu, wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego dają podstawę do stwierdzenia, że ustalona choroba zawodowa miała wpływ na życie powoda- spowodowała ograniczenie aktywności życiowej.

Powód w niniejszej sprawie dochodził zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne i psychiczne spowodowane skutkami choroby zawodowej. Okazało się, że odczuwane dolegliwości fizyczne nie mają związku z pylicą płuc ,natomiast Sąd I instancji zasadnie uznał, że należy zasądzić 6500 złotych . Jest to kwota adekwatna do cierpień psychicznych w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. (świadomość choroby i brak możliwości poprawy stanu zdrowia). Wysokość zadośćuczynienia nie jest nadmierna.

Apelację jako bezpodstawną należało oddalić na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 2 pkt 4 , § 9 pkt 5 i § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSO Teresa Kalinka (spr.) (-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek

Sędzia Przewodniczący Sędzia